

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ПЕРШОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ШАПРАН ВІКТОР ВАЛЕНТИНОВИЧ
УХВАЛА

23 жовтня 2019 р. Київ

6595/0/18-19

Член Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Шапран Віктор Валентинович, здійснивши попередню перевірку дисциплінарної скарги Ільтьо Михайла Андрійовича стосовно суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Висоцької Валентини Степанівни, Литвиненко Ірини Вікторівни та Фаловської Ірини Миколаївни,

встановив:

до Вищої ради правосуддя 26 липня 2018 року надійшла дисциплінарна скарга Ільтьо М.А. від 20 липня 2018 року (єдиний унікальний номер І-4158/1/7-19) про порушення суддями Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Висоцькою В.С., Литвиненко І.В. та Фаловською І.М. норм цивільного процесуального законодавства України під час розгляду справи за касаційною скаргою на рішення Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області від 5 жовтня 2015 року та ухвалу апеляційного суду Закарпатської області від 23 січня 2017 року.

У дисциплінарній скарзі Ільтьо М.А. зазначає, що судді Висоцька В.С., Литвиненко І.В. та Фаловська І.М. незаконно постановили ухвалу суду від 27 червня 2019 року, яким з порушенням норм Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) залишила без задоволення вищевказану касаційну скаргу.

За вказаних обставин Ільтьо М.А. просить притягнути суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Висоцьку В.С., Литвиненко І.В. та Фаловську І.М. до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 26 липня 2019 року вказану дисциплінарну скаргу передано члену Вищої ради правосуддя Шапрану В.В. для попередньої перевірки.

За результатами попередньої перевірки дисциплінарної скарги встановлено наступне.

Статтею 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» визначений порядок попередньої перевірки дисциплінарної скарги та встановлено, що член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), зокрема, вивчає дисциплінарну скаргу і

перевіряє її відповідність вимогам закону та наявність підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги чи відмови у відкритті дисциплінарної справи.

Відповідно до положень частини другої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», скарга (заява) щодо поведінки судді, яка може мати наслідком дисциплінарну відповідальність судді, подається у письмовій формі та повинна містити такі відомості:

1) прізвище, ім'я, по батькові (найменування) заявника, його місце проживання (перебування) або місцезнаходження, поштовий індекс, номери засобів зв'язку;

2) прізвище, ім'я, по батькові та посада судді (суддів), на дії якого (яких) скаржиться заявник;

3) конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного правопорушення, що відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою дисциплінарної відповідальності судді;

4) посилення на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені заявником відомості.

Під час попередньої перевірки дисциплінарної скарги встановлено, що в провадженні суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Висоцької В.С., Литвиненко І.В. та Фаловської І.М. перебувала касаційна скарга на рішення Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області від 5 жовтня 2015 року та ухвалу апеляційного суду Закарпатської області від 23 січня 2017 року.

Ухвалою Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 27 червня 2019 року вищевказану касаційну скаргу залишено без задоволення, а рішення Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області від 5 жовтня 2015 року та ухвалу апеляційного суду Закарпатської області від 23 січня 2017 року без змін.

Скаржник вважає, що колегією суддів суду касаційної інстанції не в повному обсязі досліджено надані докази щодо неправомірності ухвалення судових рішень судами попередніх інстанцій, а тому ухвала Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 27 червня 2019 року є незаконною та такою, що суперечить положенням ЦПК України.

Разом з тим, залишаючи без змін рішення Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області від 5 жовтня 2015 року та ухвалу апеляційного суду Закарпатської області від 23 січня 2017 року колегія суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду вказала, що під час розгляду справи, суди попередніх інстанцій дали належну оцінку висновкам вказаних судово-почеркознавчих експертиз у сукупності з іншими зібраними у справі доказами та дійшли обґрунтованих висновків, що позивачем не спростовано надання нотаріально посвідченої згоди своїй дружині на укладення іпотечного договору щодо передачу в іпотеку банку спільного майна.

Також колегія суддів у своїй ухвалі вказала наступне.

Перевіряючи доводи апеляційної скарги сторони позивача, суд апеляційної інстанції проаналізував висновки наведених вище судово-

почеркознавчих експертиз, з урахуванням сукупності доказів та встановлених у справі обставин, та об'єктивно врахував, що висновок судово-почеркознавчої експертизи від 16 грудня 2014 року, у якому встановлено, що підписи на заяві вчинені позивачем, складено за результатами експертного дослідження, як заяви від 24 червня 2008 року на ім'я приватного нотаріуса Мукачівського міського нотаріального округу Вімерт О.О., так і реєстру для реєстрації нотаріальних дій за 2008 рік. При цьому, висновок експертизи від 17 липня 2017 року, складено за результатами дослідження лише заяви від 24 червня 2008 року і категоричного висновку про виконання підпису у цій заяві не позивачем, а іншою особою, експертами не зроблено.

За таких обставин, суди попередніх інстанцій, на підставі належної оцінки зібраних у справі доказів, як кожного окремо, так і у їх сукупності, дійшли обґрунтованого висновку про відсутність правових підстав, з якими позивач пов'язує недійсність іпотечного договору, для задоволення позову, оскільки позивач не довів належними та допустимими доказами тієї обставини, що він не підписував заяву від 24 червня 2008 року нотаріально посвідчену приватним нотаріусом Мукачівського міського нотаріального округу Вімерт О.О. про надання згоди його дружині на передачу в іпотеку Укрсоцбанку належного їм на праві спільної сумісної власності нерухомого майна, а також невчинення ним підпису у реєстрі для реєстрації нотаріальних дій за 2008 рік, де під порядковим номером №. зареєстрована вказана заява і в графі Підписи осіб (їх представників), які звернулися за вчиненням нотаріальної дії, міститься його підпис.

Доводи касаційної скарги заявника про помилковість посилань суду апеляційної інстанції на те, що відсутність згоди співвласника майна на розпорядження майном сама по собі не може бути підставою для визнання договору, укладеного іншим співвласником, недійсним, є обґрунтованими, проте така обставина не спростовує правильність висновків судів про відсутність підстав для задоволення позову, оскільки за встановлених у цій справі конкретних обставин, позивач не довів факту непідписання ним нотаріально посвідченої згоди, наданої дружині на передачу в іпотеку спільного майна.

Доводи касаційної скарги про те, що судом апеляційної інстанції безпідставно відхилено клопотання про дослідження факту відсутності позивача на території України під час оформлення письмової згоди на передачу в іпотеку нерухомого майна, не надано можливості подати клопотання про призначення повторної комісійної почеркознавчої експертизи, а також проведення розгляду справи за відсутності позивача і його представника за наявності клопотання останнього про відкладення розгляду справи, є необґрунтованими та спростовуються матеріалами справи, з яких вбачається, що суди дали належну оцінку усім доводам позивача, в тому числі щодо його перебування поза межами України, а також доказам, які в обґрунтування цих обставин ним надано, усі заяви і клопотання сторони позивача (в тому числі неодноразові заяви представника про відкладення розгляду справи) розглянуто

відповідно до норм процесуального закону і принцип змагальності сторін не порушено.

Під час розгляду даної справи позивач та його представник у повній мірі використали надані їм процесуальним законом право на подання доказів, надання особистих пояснень та заперечень на позов, за клопотанням останнього у справі двічі призначалась судово-почеркознавча експертиза, тому доводи касаційної скарги про обмеження судами права позивача заявити клопотання про призначення повторної комісійної почеркознавчої експертизи є необґрунтованими, оскільки, з урахуванням тривалості розгляду даної справи, сторона позивача у такому праві будь-яким чином не була обмежена.

Наведені у касаційній скарзі доводи позивача зводяться до незгоди з висновками судів стосовно оцінки доказів, зокрема щодо висновків судово-почеркознавчих експертиз, і встановлених на їх підставі обставин, спрямовані на доведення необхідності переоцінки цих доказів, надання переваги одному експертному висновку над іншим, необхідність збирання нових доказів і встановлення на їх підставі обставин, які, на думку позивача стануть підставою для задоволення позову про визнання договору іпотеки недійсним.

А тому колегія суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду зазначила, що вказані доводи касаційної скарги не приймаються до уваги, оскільки в силу приписів статті 400 ЦПК України, суд касаційної інстанції не може вдаватись до встановлення або до оцінки обставин, що не були встановлені в оскаржуваних рішеннях, не вирішує питання про достовірність або недостовірність доказів чи про перевагу одних доказів над іншими.

Конституцією України кожній особі гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб (стаття 55).

Одночасно Основним Законом будь-якій особі надано механізм захисту своїх прав і свобод шляхом забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках – на касаційне оскарження судового рішення (стаття 129).

Тому враховуючи вищевикладене, скаржником використано, законодавчо закріплений спосіб захисту своїх порушених прав та інтересів шляхом подання касаційної скарги, а правову оцінку рішення Мукачівського міськрайонного суду Закарпатської області від 5 жовтня 2015 року та ухвалі апеляційного суду Закарпатської області від 23 січня 2017 року надано Касаційним цивільним судом у складі Верховного Суду.

Конституційний Суд України у рішенні від 23 травня 2001 року у справі № 6-рп/2001 вказав, що відповідно до частини першої статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. При здійсненні правосуддя судді незалежні і підкоряються лише закону (частина перша статті 129 Конституції України). Виключно законами України визначаються судоустрій і судочинство. Порядок здійснення правосуддя регламентується відповідним процесуальним законодавством України. Позасудовий порядок оскарження актів і дій суддів, які стосуються здійснення правосуддя,

неможливий.

Тобто згідно зі статтею 131 Конституції України, статтею 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» Вища рада правосуддя не наділена повноваженнями оцінювати законність судового рішення, перевіряти його правовий зміст. Виключне право перевірки законності та обґрунтованості судових рішень має відповідний суд згідно з процесуальним законодавством.

Відповідно до частин першої та другої статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускається.

У пункті 22 Декларації щодо принципів незалежності судової влади, прийнятої Конференцією голів верховних судів країн Центральної та Східної Європи 14 жовтня 2015 року, вказано, що жоден суддя не повинен притягатися до дисциплінарної відповідальності чи звільнятися за винесені ним судові рішення, окрім як у разі грубої недбалості чи навмисного порушення закону.

Разом з тим, попередньою перевіркою дисциплінарної скарги Ільтьо М.А. встановлено, що всупереч вимогам статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарна скарга не містить конкретних відомостей про наявність у поведінці суддів Висоцької В.С., Литвиненко І.В. та Фаловської І.М. ознак дисциплінарного проступку, що, відповідно до положень статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» є підставою для дисциплінарної відповідальності судді, а також не містить конкретних посилань на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують відомості про наявність ознак дисциплінарного проступку щодо вказаних суддів.

Згідно з пунктами 2 та 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо вона не містить посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді, та не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді.

З огляду на викладене дисциплінарну скаргу Ільтьо М.А. необхідно залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Відповідно до положень пункту 12.5 Регламенту Вищої ради правосуддя з підстав, передбачених пунктами 1-5 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати – доповідач постановляє ухвалу про залишення скарги без розгляду, копія якої разом із скаргою направляється скаржнику.

Керуючись статтями 43, 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», пунктом 12.5 Регламенту Вищої ради правосуддя, член Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя,

ухвалив:

дисциплінарну скаргу Ільтьо Михайла Андрійовича стосовно суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Висоцької Валентини

Степанівни, Литвиненко Ірини Вікторівни та Фаловської Ірини Миколаївни залишити без розгляду та повернути скажнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Першої Дисциплінарної
палати Вищої ради правосуддя**

В.В. Шапран